

BOZP a selhání lidského činitele z pohledu soudního znalce

JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA

Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú.

Raichlova 2659/2, 155 00 Praha 5 - Stodůlky

kozmin@zuboz.cz

Klíčová slova

Bezpečnost práce, znalecká posudek, lidský činitel, znalec.

Úvod

Znalecká činnost je v ČR vykonávána prostřednictvím znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů. Znalec je osoba na vysoké odborné úrovni, která má požadované vzdělání a praxi v oboru. Musí složit vstupní zkoušku, být bezúhonný a plně svéprávný. Znalec musí být jmenován ministrem spravedlnosti, do jehož rukou složí slib znalce. Znaleckou činnost v ČR dále vykonávají tzv. znalecké kanceláře a znalecké ústavy. Výstupem znaleckého zkoumání jsou znalecké posudky, které slouží pro účely trestních, občansko-právních, správně-právních a dalších řízení. Zpracovávají se na žádost orgánů veřejné moci, zejména Policie ČR, soudů nebo na základě dohody pro soukromé osoby.

Smrt památkářky

Znalecký posudek v trestní věci obviněných na pozicích stavbyvedoucí a vedoucí montážní firmy stíhaných pro přečin usmrcení z nedbalosti dle § 143 odst. 1 a 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.

§ 143

Usmrcení z nedbalosti

- (1) Kdo jinému z nedbalosti způsobí smrt, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.
- (2) Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.
- (3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony.
- (4) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 3 smrt nejméně dvou osob.

Obviněný stavbyvedoucí a obviněný vedoucí montážní firmy uzavřeli dohodu k výstavbě lešení pro stavební činnost při rekonstrukci budovy MŠ, jež byla památkově chráněným objektem. Při kontrolním dnu Národního památkového

ústavu spadla jedna jeho pracovnice z lešení, neboť postavené lešení nebylo v místě pádu řádně vybaveno dvojitým zábradlím. Obviněný vedoucí montážní firmy se hájil tím, že lešení, které stavěl, mělo mít pouze podpůrný význam, neboť pracovat se mělo pouze v nejvyšším patře lešení, které bylo řádně zajištěno. Na lešení se mělo vstupovat přes střechu budovy. Obviněný stavbyvedoucí i jeho zaměstnanci vypověděli, že se nikdy neuvažovalo o tom, že by byl výstup na lešení přes střechu budovy. **Úkolem pro soudního znalce bylo zjistit zavinění z hlediska BOZP u obviněného stavbyvedoucího a obviněného vedoucího montážní firmy a zaměstnavatele poškozené. Dále bylo úkolem i zhodnocení případného podílu investora rekonstrukce budovy MŠ a samotné poškozené.**

Závěry soudního znalce

Obviněný vedoucí montážní firmy:

- jako odborně způsobilá osoba odpovědná za montáž dílcového fasádního lešení nepostupoval v souladu s průvodní dokumentací, nezajistil prostorovou tuhost a stabilitu lešení prostřednictvím systému úhlopříčného ztužení ve třech vzájemně kolmých rovinách a kotvením nebo vzeplením, pod sloupkem rámu dílcového lešení použil nevhodný podkladový materiál v rozporu s návodem od výrobce, neprovedl diagonální zpevnění lešení nejvíce po 5 polích a neprovedl kotvení lešení podle požadavku průvodní dokumentace,
- nepřijal technická ani organizační opatření k zabránění pádu z výšky, propadnutí nebo sklouznutí. Lešení nebylo opatřeno po celé ploše zárazkou u podlahy lešení a patřičným zábradlím v rozporu s požadavky technických norem,
- porušil požadavek právních a ostatních předpisů BOZP, podle kterého měl zajistit, aby mj. technická zařízení byla z hlediska BOZP vhodná pro práci, pro kterou budou používána a požadavek, podle kterého měl organizovat a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci byli chráněni proti pádu a zřícení.

Obviněný stavbyvedoucí:

- převzal na základě předávacího protokolu postavené lešení, kde potvrdil, že montáž lešení byla provedena v souladu s normovými hodnotami a podle jeho požadavku,
- nezajistil provoz dílcového lešení v souladu s průvodní dokumentací (viz výše),
- nezajistil plnění povinnosti, aby technická zařízení byla z hlediska BOZP vhodná pro práci, pro kterou budou používána, povinnost, aby byly mj. vybaveny ochrannými zařízeními, které chrání životy a zdraví,
- umožnil svým zaměstnancům a jiným fyzickým osobám vstup na lešení, které nesplňovalo požadavky právních a ostatních předpisů BOZP,
- nebyl autorizovanou osobou.

Další porušení BOZP:

- investor nezajistil vypracování plánu BOZP,
- NPÚ řádně neproškolil postiženou v oblasti práce na lešení (rizika práce na lešení),
- postižená nepoužila předepsané OOPP (ochranou přilbu).

Oběť hotelové restaurace

Znalecký posudek v trestní věci Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 147 odst. 1 a 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.

§ 147**Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti**

(1) Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

(3) Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

Obviněná pracovnice hotelové restaurace na pozici servírky při obsluze hostů restaurace zaměnila lázeňský pramen za čistící prostředek ARGON ULTRA a podala jej hostům. Jeden host při konzumaci pozřel tento čistící prostředek.

Závěry soudního znalce:

- servírka nebyla z hlediska požadavků BOZP způsobilá pro činnost servírky (nebyla proškolená),
- nebyla řádně seznámena s předpisy k zajištění požadavků právních a ostatních předpisů BOZP,
- neobdržela dostatečné a přiměřené pokyny o BOZP,
- zaměstnavatel nedodržel bezpečnostní předpisy pro správné nakládání s chemickými látkami a skladování nebezpečných látek.

Použitá literatura

- [1] Zákon č. 40/2009 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.
 [2] Znalecký posudek č. 018-04/16 ze dne 11.05.2016.
 [3] Znalecký posudek č. 042-05/20 ze dne 22.06.2020.